

TRGOVANJA NA BERZAMA

Trebaljevac Darko

Decembar 2012

TRGOVANJA NA BERZAMA

SADRŽAJ

1.	NASTANAK BERZE	3
2.	BERZANSKI POČECI, RAZVOJ	4
3.	ISTORIJA BERZE	6
4.	BEOGRADSKA DANAS	8
5.	PROCEDURE TRGOVANJA	9
6.	TRGOVANJE BERZANA	11
7.	RAZLIKE I BERZAMA	12
8.	OSNOVE TRGOVANJA	15
9.	PRIMER ANALIZE PLATFORME	16
	TRGOVANJA PREKO TT PROFESSIONAL	
	BEOGRADSKE BERZA METODE INOSTRANIM NA	
	NASTANAK I	

NASTANAK BERZE

- U literaturi i praksi nailazi se na veliki broj različitih definicija, mišljenja i stavova po pitanju „šta je to berza“. Berza, najprostijim rečnikom, **predstavlja mesto gde se sastaju ponuda i tražnja za tačno određenom robom, u tačno određeno vreme, na tačno određenom mestu.** U počecima berzanskog poslovanja ona se nalazila na mestima gde su se skupljali trgovci i poslovni ljudi jednoga grada i regiona. Počeci organizovane trgovine koja je ličila na berzansku, vezani su za Flandriju i grad Briž, gde su se ljudi još u XVI veku, okupljali u kući trgovca Van der Bursa radi trgovanja lukovicama lala i predpostavlja se da je po njegovom prezimenu svaka slična institucija i dobila ime.
- Berza danas predstavlja mesto gde se susreću ponuda i tražnja za tačno definisanim predmetima trgovine, pri čemu taj predmet trgovine mora biti podložen tipizaciji i standardizaciji. Procesom standardizacije postiže se da predmet trgovine po svojim osobinama bude potpuno identičan u malim i velikim količinama. Standardizacija i tipizacija su neophodni jer se na berzi trguje na reč, odnosno na poverenje. Razvitkom trgovine ovo “poverenje” se institucionalizuje i biva zamenjeno mrežom pravila po kojima se trguje.
- Mesto susretanja ponude i tražnje se u mnogome promenilo tokom vremena i kretalo se od trgova gradova, preko gostionica i specijalizovanih zgrada, pa sve do globalnog tržišta, međusobno povezanog putem savremenih tehnologija. Sve to danas omogućava da se trgovanje obavlja 24 časa dnevno, jer kada se jedna berza zatvori, na drugom kraju sveta, druga berza tek počinje sa radom.

BERZANSKI POČECI, NASTANAK I RAZVOJ

- Berza je nastala spontano, iz samog tržišta, odnosno iz njegovih potreba. Iz tog se razloga nastanak, širenje i razvoj berzi i poslovanja na njima poklapa sa širenjem i osvajanjem novih tržišta, kako prostorno, tako i tehnološki.
- Koreni prve trgovine iz koje je berza dobila ime, vezuju se za Flandriju, grad Briž i XVI vek. Međutim, današnje velike berze nastale su nešto kasnije. Počeci Njujorške berze vezuju se za 1792. godinu, kada se 24 brokera okupilo i potpisalo Batonvudski sporazum, koji predstavlja osnivački akt najveće svetske berze. Nekoliko godina kasnije, tačnije 1801, osnovana je još jedna velika berza – Londonska. Pored ovog formiranja berzi u institucionalnom smislu, paralelno su tekli tokovi kreiranja predmeta trgovanja. Tako su prve emisije „akcija“ nastale polovinom XVI veka, kada su se prikupljala sredstva za trgovačke ekspedicije. Firme su umesto uzimanja kredita, emitovale potvrde (preteče akcija) i tako prikupljale novac za sprovođenje skupih putovanja. Time su kupci „potvrda“ postali i vlasnici robe koja treba da bude predmet trgovanja, a sa njom i svih rizika i benefita koje putovanje i trgovina donosi. Vlasnicima „akcija“ je ostalo da se nadaju očekujući dobar poslovni rezultat i tako ostvaren lični dobitak.
- Razlozi nastanka institucije berze najbolje se mogu sagledati ako se isprati razvoj elemenata berzanskog poslovanja. Jedan od osnovnih jeste prikupljanje manjih suma kapitala koje su se nalazile u više ruku, kako bi se ta sredstva koncentrisala radi finansiranja skupih projekata. Drugi bitan element jeste premošćavanje vremenskog perioda od ulaganja do profitiranja, što se često u literaturi označava kao kapitalizacija očekivanja. Odnosno, mogućnost prodaje Hov pre nego ona dospe na realizaciju.

BERZANSKI POČECI, NASTANAK I RAZVOJ

- Termenske transakcije su zabeležene još na glinenim pločicama, odnosno obaveza jedne strane da svoje dugovanje namiri određenom robom u nekom budućem periodu. U trenutku kada je poverilac – posednik dokumenta o budućoj isporuci robe, preprodao taj dokument da bi zaradio na razlici u ceni, dobili smo i prvi posao koji bi se mogao nazvati berzanskom špekulacijom.
- Kao ni elementi berzanskog poslovanja, tako ni sama pravila ponašanja u trgovini, kao krucijalan uslov berze, nisu morala čekati flamanske trgovce da bi bila izmišljena. U vidu običajnog prava postojala su otkada i sama trgovina, ali su se prvi pisani dokazi pojavili u starom Rimu. Ustaljena praksa sastajanja na jednom mestu dozvolila je i da se formiraju prva pravila trgovanja, ali i prvi standardi robe. Pravila koja su nastala iz običajnog trgovinskog prava, naslonjena i na pravila kojih su se pridržavali antički trgovci, a pre svega rimski, unose u organizovano trgovanje dva principa, koja su i danas nerazdvojna od razvoja institucije berze – poverenje i sigurnost. Ova dva principa postaju neophodni uslovi berzanskog načina trgovanja, nešto bez čega je ono nezamislivo.
- Dok su se svi elementi berzanskog poslovanja sklopili u jednu celinu i formirali berzu koju mi poznajemo, prošlo je dosta vremena, a priča o berzi, kao načinu organizovanja i unošenja reda i pravila u trgovanje, mnogo je starija.
- Pojavom industrijske revolucije berza dobija sadašnje konture: zgradu, pravila poslovanja, organe upravljanja, arbitražu itd. Država se (1929-1933) umešala u ono što je do tada bilo autonomno berzansko pravo nastojeći da poveća sigurnost poslovanja a da pri tom ne ugrozi osetljivi berzanski mehanizam. Sedamdesetih godina XX veka dolazi do snažnog razvoja berzi finansijskih derivata (fjučersa i opcija). Naglom kompjuterizacijom berzanskog poslovanja, „mesto“ kao sastavni deo definicije berze gubi na značaju. Sada se može trgovati sa bilo kog mesta elektronskim putem gotovo kontinualno u vremenu .I pored ovih promena berza je zadržala svoje osnovne funkcije.

ISTORIJA BEOGRADSKJE BERZE

- Prve ideje o osnivanju berze u Srbiji javile su se tokom tridesetih godina XIX veka. Osnivanje berze u ondašnjoj Srbiji imalo je pre svega ekonomski, ali i nacionalni značaj. To je bilo vreme buđenja nacionalne svesti i stvaranja institucija koje su potvrđivale dobijeni status potpune samostalnosti i državnosti Srbije. Realizacija ideje malo je potrajala, pa je Narodna skupština tek 3. novembra 1886. godine usvojila Zakon o javnim berzama. Tek posle osam godina od usvajanja Zakona, Beogradska berza je počela sa radom. Beogradska berza je pokušala da najpre razvije svoju aktivnost kao produktna berza da bi se cene poljoprivrednih proizvoda formirale na domaćem tržištu. Pošto je berzansko trgovanje postajalo sve uspešnije i obimnije, izvršeno je razdvajanje poslova: odeljenje za robu je ostalo u kafani «Bosna» na obali Save, kao Produktna berza, dok je odeljenje za valute i efekte (Valutna berza) prešlo u prostorije hotela «Srpska Kruna», u Knez Mihailovoj ulici. Tu je Berza radila sve do početka Prvog svetskog rata, do 1914. godine.
- Stvaranjem Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i pripajanjem teritorija koje su bile u sastavu Austro-Ugarske javile su se potrebe da se obnovi rad Beogradske berze i osnuju i druge berze na teritoriji nove države. Velike razlike u strukturi privrede i nivou razvijenosti pojedinih delova zemlje uslovile su neujednačenost u obavljanju trgovanja pojedinih berzi koje su nastale u ovom razdoblju. Ali je promet na Beogradskoj berzi bio u to vreme veći nego zajedno na svim drugim berzama u tadašnjoj državi. Tadašnja Beogradska berza postigla je veliki ugled i svrstala se među vodeće evropske berze tog doba. Ovakvi rezultati su zahtevali stalno usavršavanje organizacije i poslovanja. Od 1921. Upravni odbor Berze je počeo da se bavi pitanjem izgradnje odgovarajućeg zdanja Beogradske berze. Konačno, tokom 1934. Beogradska berza je dobila sopstvenu zgradu, na Kraljevom trgu br. 13, zgradu u kojoj se danas nalazi Etnografski muzej. Odmah po izbijanju II svetskog rata u našoj zemlji, aprilu 1941, Beogradska berza obustavlja rad, a definitivno je ugašena 1953. odlukom Vlade Srbije.

ISTORIJA BEOGRADSKJE BERZE

- Jugoslavija je posle Drugog svetskog rata transformisana u federativnu državu sa socijalističkim društvenim i privrednim sistemom. Finansijsko tržište kapitalističkog tipa proglašeno je nepoželjnom tvorevinom, a posebno sekundatno tržište hartija od vrednosti, koje se u potpunosti pojednostavljuje. Zadatak banaka i drugih finansijskih institucija bio je da samo distribuiraju finansijske izvore i usmeravaju ostvarenu akumulaciju u skladu sa državnim planovima društvenog i privrednog razvoja. Krajem osamdesetih godina prethodnog veka započeta je korenita društvena i privredna reforma. Ubrzani razvoj finansijskih tržišta omogućen je usvajanjem velikog broja sistemskih zakona u ovoj oblasti. Na inicijativu Narodne banke Jugoslavije i Udruženja banaka Jugoslavije, u septembru 1989. godine, obrazovan je Odbor za pripremu osnivanja Tržišta novca i kratkoročnih hartija od vrednosti u Beogradu. Što se tiče tržišta kapitala, odnosno berzi dugoročnih hartija od vrednosti, u oktobru 1989. godine su održani Osnivački odbori u Beogradu i Ljubljani. Zatim je 27. decembra 1989. godine održana Osnivačka skupština Jugoslovenskog tržišta kapitala u Beogradu, koje je u maju 1992. godine promenilo ime i dobilo naziv - Beogradska berza.
- Beogradska berza je osnovana kao akcionarsko društvo, pri čemu su se kao osnivači našle banke, Poštanska štedionica, osiguravajuća društva, Savezna država i Republika Srbija. Od kada je Beogradska berza obnovila svoj rad, na njoj se trgovalo uglavnom kratkoročnim hartijama od vrednosti, tačnije kratkoročnim pozajmicama novca, kratkoročnim dužničkim instrumentima preduzeća i, povremeno, državnim obveznicama nevelikih vrednosti. Sekundarne trgovine akcijama gotovo da i nije bilo, pa je tek u aprilu 2000. god. održano prvo trgovanje akcijama iz svojinske transformacije. Pravo berzansko trgovanje započinje tek 2001. godine kada počinje trgovanje akcijama iz procesa privatizacije

BEOGRADSKA BERZA DANAS

- Beogradska berza je osnovana kao akcionarsko društvo, pri čemu se najveći deo ostvarene dobiti reinvestira u razvoj kako same berze, tako i u obuku kadrova i unapređenje ukupne tehnologije trgovanja na finansijskom tržištu. Beogradska berza je registrovana za obavljanje trgovine žiralnim novcem, menicom, čekom, devizama, kratkoročnim HoV, zlatom i drugim plemenitim metalima, HoV koje glase na stranu valutu, kapitalom, akcijama i drugim dugoročnim HoV i finansijskim derivatima. Većinom ovih predmeta trgovanja do sada se nije trgovalo, pri čemu se u zadnjih nekoliko godina trguje isključivo akcijama i državnim obveznicama.
- Sve do 2004. godine članovi berze su dolazili u zgradu Berze, u ulici Omladinskih brigada na Novom Beogradu, registrovali se i izdavali naloge za trgovanje. U martu te godine uvodi se sistem za daljinsko trgovanje, koje omogućava brokersko dilerskim društvima da iz svojih kancelarija, putem internet veze, unose svoje naloge i obavljaju berzansko trgovanje. Ovim potezom intezivira se promet na tržištu, a kao direktna posledica jeste i uvođenje prvog indeksa BELEXfm, koji prati akcije kojima se trguje na slobodnom berzanskom tržištu. Godinu dana kasnije objavljen je i indeks BELEX15 za akcije preduzeća koje se nalaze na metodu kontinuiranog trgovanja.
- I pored ovih pozitivnih tendencija, ostaju brojni probelmi koji su rezultat neodgovornosti i nezainteresovanosti menadžmenta kotiranih kompanija da redovno javnosti dostavljaju izveštaje, rezultate, planove poslovanja i slične odluke. Bez osnovne transparentnosti i otvorenog poslovanja, nema ni fundamentalnih principa berzanskog poslovanja – poverenja i sigurnosti.

PROCEDURE I METODE TRGOVANJA

- Procedure trgovanja na berzi su jednostavne, a klijent brokerske kuće mora ispuniti određene uslove.
- Prvi korak koji je potrebno da se preuzme, jeste da potencijalni klijent potpiše ugovor sa odabranim brokersko - dilerskim društvom.
- Ugovorom se klijent obavezuje da brokeru da ovlašćenje za otvaranje i vođenje vlasničkog računa hartija od vrednosti, kao i potpunog ovlašćenja za poslove posredovanja u trgovini hartija od vrednosti. Evidencija o svim hartijama od vrednosti koje klijent poseduje, nalazi se na vlasničkom računu klijenta koji se vodi u Centralnom registru hartija od vrednosti .
- Ukoliko je reč o klijentu prodavcu, koje već poseduje određene hartije od vrednosti, i ima nameru da iste proda, te hartije od vrednosti se vode na njegovo ime u elektronskoj bazi podataka Centralnog registra, a broker dobija ovlašćenje za administriranje tog vlasničkog računa. Tim putem, broker je u mogućnosti da proveri da li klijent poseduje hartije koje želi da proda.
- Pored toga što je u obavezi da potpiše ugovor sa brokerskom kućom, klijent je u obavezi da u banci otvori namenski račun za trgovanje hartijama od vrednosti
- S druge strane, broker je u obavezi da klijentu dostavi Pravilnik o poslovanju brokersko -dilerskog društva, kao i da informiše klijenta o osnovama trgovanja hartijama o vrednosti. Klijent takođe treba da dobije osnovne informacije od brokera o načinu ispostavljanja naloga za trgovanje, koje vrsta naloga može da ispostavi, šta znači koja vrsta naloga, kao i sve druge informacije koje će klijentu biti od koristi. Međutim, postoji i granica dokle znatiželja klijenta može ići, obzirom da neke informacije mogu se tretirati kao poslovna tajna.

PROCEDURE I METODE TRGOVANJA

- Takođe, jedna od najbitnijih informacija koje broker može i mora da dostavi klijentu jeste poslednja cena hartije od vrednosti koja je predmet njegovog interesovanja, kao i informacije o dozvoljenom cenovnom odstupanju za naredna trgovanja. Nakon svih tzv. "pripremnih" radnji, odnos brokera i klijenta se nadalje odvija kroz proceduru ispostavljanja naloga za trgovanje.
- Nakon što su se prikupili svi nalozi i nakon što su se međusobno uparili, zaključuje se kupoprodajni posao, o čemu se u sistemu za trgovanje sačinjava elektronska zaključnica.
- Sve zaključnice Berza dostavlja Centralnom registru elektronskim putem, dok se brokerima dostavljaju zaključnice u kojima je on jedna od strana u transakciji, a može se pojaviti i sa obe strane. Kliring transakcije predstavljaju obračun uplata i isplata koje treba izvršiti među stranama u transakciji, poput količina kupljenih akcija pomnožena sa cenom kao iznos koji kupac treba da plati prodavcu, obračun provizije koju kupac plaća brokeru uvećano za provizije Berze i Centralnog registra.
- Trgovanje hartijama od vrednosti na berzanskim sastancima može biti organizovano jednim od sledećih metoda trgovanja:
  1. metod preovlađujuće cene ,
  2. metod kontinuiranog trgovanja.
  3. metod blok trgovanja.
- U trgovanju hartijama od vrednosti utvrđuje se zona fluktuacije, koja predstavlja najveće dozvoljeno odstupanje cene od indikativne cene hartije od vrednosti, odnosno raspon cena u okviru kojih je dozvoljeno zaključivanje transakcija na istom berzanskom sastanku.

TRGOVANJE NA INOSTRANIM BERZAMA

- Investiranje na inostranim berzama daju mogućnost klijentu da u realnom vremenu ispostavlja naloge kupovine i prodaje, te da u svakom trenutku zna da postoji ponuda i tražnja hartija (velike svetske kompanije).
- Procedura trgovanja je jednostavna i lako se može obaviti. Prvi korak u trgovanju je potpisivanje ugovora i prateće dokumentacije sa brokerom. To je korak koji se mora obaviti pri trgovanju što na domaćim, te inostranim berzama.
- Nakon toga sledi uplata sredstava na račun trgovanja (kupovni račun klijenta). Novčana sredstva koja se uplaćuju služe za pokrivanje transakcije kupovine.
- Ukoliko su prethodna dva koraka uspešno obavljena, klijent (investitor) može ispostavljati naloge.
- Obzirom da je dinamičnost izuzetno velika, nalozi se ispostavljaju telefonskim putem, koji broker istog trenutka unosi u sistem trgovanja. Ukoliko postoji kontra pozicija, po istim uslovima, trgovanje se obavlja istog trenutka.
- Treba napomenuti da nalozi koji se ispostavljaju mogu biti: limit, tržišni, stop loss, take profit... Takođe na inostranim berzama moguće je trgovati short order-ima.
- Inostrana trgovanja, zbog velike volatilnosti, daju mogućnost investitorima da u jednom istom danu naprave nalog kupovine, kupe hartije, a odmah nakon toga postavie nalog prodaje, te ukoliko cena skoči, naprave istoga dana profit.

RAZLIKE I PREDNOSTI TRGOVANJA NA BEZAMA

- Ulaganje na Berzu, najuopštenije posmatrano, potiče od potrebe da se sredstva uposle i na taj način ostvaruju određeni prinos za vlasnika. U tom smislu, ulaganje u hartije od vrednosti predstavlja i alternativu štednji. Onaj ko se odluči da svoja slobodna sredstva uloži u akcije, obveznice ili neke druge tržišne materijale, očekuje da će ostvariti veći prinos nego od ulaganja istih sredstava u banku, ali se, sledstveno tome, izlaže i određenom riziku.
- Ipak, prilikom odluke o ulaganju na tržište hartija od vrednosti, najvažnije je zapamtiti da će nepromišljeni potezi, pohlepa ili očekivanje da se velika novčana sredstva mogu zaraditi bez truda, najčešće imati nepovoljan ishod po onog ko se na taj način uključuje u trgovanje.
- Odluka o tome koje hartije kupovati ili prodavati i kada možda predstavlja najveću prepreku za ljude koji bi se u trgovanje na Berzi uključili, ali nemaju dovoljno predznanja o tome. Ipak, odgovor na ovo pitanje niko vam ne može dati, jer je odluka samo vaša, baš kao i odluka o kupovini bilo kog trajnog ili potrošnog dobra.
- Ulaganje u hartije od vrednosti na kratak rok, sa ciljem ostvarivanja dobitka, iako možda najatraktivnije, u praksi je za običnog građanina verovatno najteže izvodljivo. Da biste se time bavili, potrebno je da neprekidno imate uvid u tok trgovanja, kretanje cena, stalnu komunikaciju sa brokerom, da redovno pratite finansijske izveštaje i vesti o kompanijama čijim akcijama želite da trgujete, itd, što ovakav nastup na tržištu čini vremenski najzahtevnijim.
- Kupovina hartija od vrednosti samo jednog preduzeća može uticati na povećanje rizika za ulagača, jer pad njihovih cena dovodi direktno do pada vrednosti uložених sredstava. S druge strane, diversifikovanje portfolia, odnosno, ulaganje sredstva u hartije od vrednosti više različitih preduzeća, smanjuje verovatnoću gubitka, jer je manje verovatno da će sve cene istovremeno padati (ili se menjati u istom procentu), već će rast pojedinih cena verovatno ublažiti pad drugih.
- Prodaja hartija od vrednosti podjednako je važna kao i njihova kupovina. O prodaji akcija koje posedujete trebalo bi takođe da razmislite i odlučite kada je pravi trenutak za prodaju i koji su za to razlozi. Akcije, obveznice i druge hartije od vrednosti, bilo da ste ih kupili ili besplatno dobili u postupku privatizacije, vaše su vlasništvo, donose vam prava koja su propisana aktima preduzeća i njihovoj prodaji trebalo bi pristupiti podjednako kao i prodaji bilo kog drugog dobra.

RAZLIKE I PREDNOSTI TRGOVANJA NA BEZAMA

- Svaki klijent ima svoje percepcije trgovanja, odnosno ciljeve koje želi postići ulaganjem u hartije od vrednosti. U narednim slajdovima približićemo Vam i pokušati dati naše viđenje razlike trgovanja na domaćim i inostranim berzama.
- Prednosti trgovanja na Beogradskoj berzi su:
  - Poznavanje domaće regulative,
  - Poznavanje domaćih kompanija, okruženje i poslovanje istih,
  - Trgovanje u domaćoj valuti (RSD dinar) za lica kojima je interes ulaganja u dinarima (RSD)
- Nedostaci trgovanja na BB berzi:
  - Manja likvidnost hartija,
  - Nedovoljno iskorišćen potencijal poslovanja,
  - Nedostatak konkurentnosti na tržištu,
  - Mali broj stranih investitora, institucionalnih ulagača,
  - Uticaj kursnih razlika na cenu kupovine/prodaje.

RAZLIKE I PREDNOSTI TRGOVANJA NA BEZAMA

- Trgovanje na inostranim berzama (Amerika, Evropa, Azija, ...) daje investitoru više mogućnosti investiranja. Svako tržište, pa i inostrana, imaju prednosti i mane, a na VAMA je da prednosti iskoristite, a na najmanju moguću meru rizike (mane) smanjite.
- Prednosti ulaganja u hartije od vrenosti na ino berzama se sastoje u sledećem:
  - Veća likvidnost trgovanja, stalna mogućnost kupovina i prodaje,
  - Izrazit uticaj na cenu mikro i makro podataka,
  - Izveštaji kompanije koji se objavljuju, u velikoj meri utiče na cenu kretanja hartija,
  - Dnevna promena cena hartija i index-a u zavisnosti od svetskih vesti, informacija, podataka, komentara analitičara, ...
  - Veći broj različitih hartija u ponudi,
  - Različiti instrumenti u ponudi (akcije, opcije, ETF-ovi, fjučersi, opcije, ...),
  - Trgovanje u valuti tržišta,
  - Hartije mogu biti listirane, na različitim berzama, što daje mogućnost praćenja istih na različitim tržištima (DBK listirana na Frankfurtu, Parizu, NYSE).
- Nedostaci poslovanja:
  - Barijera u poznavanju stranih jezika,
  - Nepoznavanje pravila i principa trgovanja,
  - Strah od svega nepoznatog.

OSNOVE ANALIZA HARTIJA OD VREDNOSTI

- Svi INVESTITORI gledaju u iste podatke, ali su različite želje, mogućnosti odlučivanja kako institucionalnih, tako i individualnih INVESTITORA.
- **Predviđanje kretanja hartija na finansijskom tržištu vrši se kompleksnom analizom koju čine: psihološka, fundamentalna i tehnička analiza.**
- Podeljena su mišljenja kod trgovaca u opredeljenju za fundamentalnu ili tehničku analizu. Sustina je da se obe kategorije dosta preklapaju, a zajedno sa psihološkom analizom čine sveobuhvatan pristup finansijskim tržištima.
- Po samoj definiciji cilja, svaki od ovih načina pristupa tržišnom predviđanju i želi rešiti isti problem – odrediti smer kretanja cene. Međutim, treba navesti i činjenicu da trgovci, koji prednost daju tehničkoj analizi, imaju pravo, ukoliko time ne zanemare i poznavanje fundamentalnih činjenica. Ovo proističe iz praktičnog posmatranja da tehnički pristup uključuje fundamentalni, dok obrnuto ne važi (na tržištu se trguje primenom grafikona tehničke analize). Pojam tržišnog kretanja uključuje cenu i veličinu (volume) trgovine, iz čega proističe da je pojam cenovno kretanje, zapravo, sužen pojam.
- Sa druge strane, fundamentalna analiza ne uključuje analizu tržišnih kretanja (pošto su fundamentalne vrednosti već inkorporirane i plasirane na tržištu), dok se tehnička analiza temelji na trima pretpostavkama: tržišna kretanja (uzima u obzir sve dostupne informacije), cene koje slede trendove i istoriju ponavljanja tržišnih kretanja (po sistemu „Istorija je učiteljica života” – ključ razumevanja budućnosti leži u prošlosti, kao i za sve pojave u društvu).

PRIMER ANALIZE TRGOVANJA PREKO TT PROFESSIONAL PLATFORME

PRIMER ANALIZE TRGOVANJA PREKO TT PROFESSIONAL PLATFORME

PRIMER ANALIZE TRGOVANJA PREKO TT PROFESSIONAL PLATFORME

